

Wanneer op basis van de bomencriteria is bepaald dat een boom vergunningsplichtig is, zal voor de kap van deze boom een vergunning moeten worden aangevraagd. Bij deze vergunningsaanvraag dient een onderbouwing van het voornemen om te kappen te worden aangeleverd.

Vervolgens zal de vergunningsaanvraag getoetst worden door het bevoegd gezag. Bij deze beoordeling zal uit worden gegaan van de belangen die gemoeid zijn met het wel of niet behouden/kappen van de boom.

Deze belangen kunnen worden onderverdeeld in 4 aspecten:

- hinderlijke situering in verband met ruimtelijke plannen;
- overlast;
- fysieke schade, en;
- veiligheid.

Er zal door het bevoegd gezag een integrale belangenafweging worden gemaakt, op basis waarvan bepaald wordt of de vergunningsaanvraag wel of niet verleend kan worden. Om inzichtelijk te maken hoe deze belangen worden meegewogen in de integrale afweging die gemaakt wordt, zijn hier de belangen uiteengezet en toegelicht.

1. Hinderlijke situatie

Als het gaat om bouwplannen, aanleg van wegen/paden, herinrichting van een terrein of aanpassingen in de openbare ruimte, spelen vaak meerdere en andere belangen dan hinder of overlast een rol. In dat geval zal in een breder kader een afweging moeten worden gemaakt waarbij de boomwaarde zal moeten worden afgewogen tegen in hoeverre de hinderlijke situatie te overkomen is en of er alternatieven mogelijk zijn. Het is daarbij van belang dat al in de planfase vanuit een integrale benadering een afweging over het al dan niet vellen van aanwezige houtopstanden wordt gemaakt en niet als sluitstuk van een vergunningsprocedure.

2. Overlast

Bomen kunnen overlast veroorzaken. Dit kan op meerdere verschillende manieren. In de beoordeling wordt rekening gehouden met:

- schaduwwerking;
- overlast ten gevolge van de val van bladeren, bessen, zaden, pluizen etc.;
- beperking van het uitzicht;
- insecten;
- invloed op gezondheid.

Schaduwwerking

Afhankelijk van de omvang en de situering van een boom, kan de aanwezigheid van een boom van grote invloed op de lichtinval in een woning zijn. Deze schaduwwerking tast in meer of mindere mate het woongenot aan. Hetzelfde geldt voor een boom waarvan de kroonprojectie een belangrijk deel van de tuin bedekt.

De mate van overlast kan worden bepaald aan de hand van het aantal uren schaduwwerking die de boom ten opzichte van de woning of tuin veroorzaakt. Uiteraard zijn daarbij de omvang van de woning en de grootte van de tuin voor de bepaling van de ernst van de overlast van belang. Ernstige schaduwoverlast is er als een boom meer dan 50 % van de hele tuin beslaat met zijn kroonprojectie. Ook als het hoofdwoonvertrek minder dan 2 uur zon per dag krijgt, is er ernstige schaduwoverlast.

Los van het vorenstaande kan de schaduwwerking van een boom ook van negatieve invloed zijn op het rendement van zonnepanelen. Bij het plaatsen van zonnepanelen zal dan ook met de schaduwwerking van bomen rekening moeten worden gehouden en deze schaduwwerking kan, in omgekeerde zin, geen reden zijn om een (waardevolle) boom te vellen.

Overlast van bladval, bessen, zaden, pluizen etc.

Val van bladeren, bessen, zaden, vruchten en pluizen hoort bij de natuurlijke jaarcyclus van bomen en is seizoensgebonden. Deze overlast beperkt zich meestal dan ook tot enkele weken en wordt daarom gekwalificeerd als geringe overlast. Sommige boomsoorten veroorzaken gedurende een langere periode overlast in de vorm van bladval of pluizen. In dat geval kan gesproken worden van beperkte overlast.

Beperking van het uitzicht

Naarmate een boom groter wordt, kan deze het uitzicht vanuit een woning beperken. Dit kan als hinderlijk worden ervaren. Van wezenlijke hinder is echter alleen sprake indien het zicht vanuit de woonkamer of keuken sterk wordt beperkt; hiervan is pas sprake indien de boom op relatief korte afstand van de woning (minder dan 10 meter) is gesitueerd. Uiteraard is dit ook sterk afhankelijk van de omvang van de boom. Veelal is er dan ook sprake van schaduwwerking.

Insecten

Bomen trekken allerlei insecten aan, waaronder ook insecten die overlast kunnen veroorzaken als deze in de grote hoeveelheden voorkomen. Wanneer deze overlast incidenteel voorkomt, wordt dit niet gezien als een vorm van overlast die aanleiding is om een boom te vellen. Gaat het echter om haarlijks terugkerende overlast voor kortere of langere periode, dan is er sprake van een bepaalde mate van overlast.

In de praktijk gaat het dan om overlast als gevolg van luisaantasting (honingdauw), eikenprocessierups of wespen. De perioden en ernst van overlast in combinatie met ligging en gebruik van het aangrenzende terrein bepalen de mate van de overlast.

Er is sprake van 'ernstige overlast' als deze geldt voor een aaneengesloten periode van 3 weken, waarbij de mate en vorm van overlast van insecten het normale gebruik van het aangrenzende terrein onmogelijk maakt en er geen aanvaardbare alternatieven zijn (hetzij bestrijding van insecten, hetzij gebruik tijdelijk verplaatsen).

Schade aan de gezondheid

Bloemen, zaden of delen hiervan kunnen van invloed zijn op de lichamelijke gesteldheid van bewoners. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld allergie voor stuifmeel. Dit wordt ten hoogste ingeschaald als 'beperkte hinder', aangezien deze en gelijksoortige klachten veel voorkomen, maar niet gebonden zijn aan een specifieke boom (immers de lucht is in bepaalde perioden vol van stuifmeel, kan van die ene boom doet hier niets aan af). Schade aan gezondheid wordt alleen als 'ernstige overlast' erkend als uit een dokterverklaring blijkt dat de betreffende boom of bomen de overlast veroorzaken voor een aaneengesloten periode van langer dan 3 weken, waarbij geen aanvaardbare alternatieven zijn om de schade aan de gezondheid te beperken. Vanzelfsprekend is hierbij ook de afstand tussen de boom en de woning van de betreffende persoon van belang.

3. Fysieke schade

Bomen kunnen schade veroorzaken aan onder meer gebouwen, leidingen en bestrating. Fysieke schade kan als ernstige overlast aangemerkt worden, indien deze schade niet door maatregelen weggenomen kan worden en ernstige gevolgen kan hebben. Indien de schade als ernstige overlast gekwalificeerd kan worden, zijn er zwaarwegende redenen om een vergunning voor het vellen van de betreffende boom c.q. bomen te verlenen.

Schade aan bouwwerken

Hierbij gaat het om schade aan bouwwerken als gevolg van het opdrukken van de fundering of het beschadigend schuren van takken langs de gevel. Bij de beoordeling van de ernst van de schade wordt meegewogen of:

1. de schade beperkt kan worden door aanpassingen aan het bouwwerk of door het uitvoeren van extra onderhoud aan de boom;
2. er sprake is van een aantoonbaar en onevenredig financieel nadeel. Dit houdt in dat het gaat om duidelijk zichtbare, substantiële schade aan het bouwwerk en de kosten van reparatie niet in evenredige verhouding staan tot de economische waarde van de boom.

Indien sprake is van een aantoonbaar en onevenredig financieel nadeel en de schade niet door maatregelen weggenomen of sterk beperkt kan worden, dan kan de schade aan een bouwwerk worden aangemerkt als 'ernstige overlast'. Indien de schade door maatregelen kan worden weggenomen, is ten hoogste de categorie 'beperkte overlast' van toepassing.

Schade aan leidingen

Schade aan riolering en andere ondergrondse leidingen door bomen komt regelmatig voor. Door defecten en zwakke plekken in rioolleidingen kunnen wortels het riool binnendringen. De afvoer kan belemmerd worden, waardoor verstoppingen ontstaan. In sommige gevallen komt het voor dat wortels (riool)leidingen op- en/of indrukken waardoor leidingen uiteindelijk scheuren. Soms kan het probleem door het verleggen van leidingen of het verwijderen van een enkele wortel worden opgelost.

Schade aan bestrating

Wortels kunnen de bestrating (klinkers, tegels, asfalt) opdrukken. Behalve dat dit schade veroorzaakt aan de verharding kan dit ook gevaarlijke situatie opleveren voor voetgangers en fietsers. In veel situaties kan de overlast voor wijzigingen van het straatprofiel of door het verwijderen van enkele wortels sterk beperkt worden. Lukt dat niet, dan is in de regel sprake van beperkte overlast. Indien de gevaarlijke situatie door maatregelen niet weggenomen kan worden en/of het slechte wegdek een belemmering voor de doorgang van minderen validen gaat vormen, dan is sprake van ernstige overlast.

4. Veiligheid

Een boom kan in meer of mindere mate gevaar opleveren voor mensen, gebouwen of andere bezittingen als gevolg van gebreken aan stam, kroon of wortelgestel. Dit kan worden veroorzaakt door ziekte, ouderdom, beschadiging of slechte groeiomstandigheden.

Het risico hangt af van de stabiliteit van de boom, maar ook van de plek waar hij staat. Bij het afwegen van het risico van de boom moet dus altijd het verwachte gevaar in relatie tot de omgeving worden ingeschat. Soms beperkt zich het gevaar tot enkele takken en kan het gevaar met het treffen van maatregelen worden weggenomen. Dreigt de boom om te vallen of dreigen meerdere takken af te knappen, dan is sprake van een ernstig acuut gevaar en moet de boom in principe direct worden gekapt. Er zal dan verder ook geen belangenafweging plaatsvinden.

Verder is in de volgende gevallen sprake van gevaar voor de veiligheid:

- de boom is instabiel of heeft hoge kans op takbreuk, waarbij deze gebreken niet te verhelpen zijn door ingrepen aan de boom of omgeving van de boom; de kosten van de ingreep moeten hierbij in redelijke verhouding staan tot de maatschappelijke waarde van de boom;
- de boom vormt een besmettingshaard voor gezonde soortgenoten.

Ook kan het voorkomen dat een boom als gevolg van zijn standplaats gevaar op kan leveren voor het verkeer door beperking van het zicht, versmalling van de weg of plaatsing in een bocht. Ook deze situatie kan, afhankelijk van de ernst van de situatie, aanleiding zijn om zonder verdere belangenafweging vergunning te verlenen voor het vellen van een boom.